

SOBĚHRD SKÝ ZPRAVODAJ

Soběhrdy | Mezihoří | Phov | Žiňany | Žiňánky

zdarma • čtvrtletník vydává Obecní úřad Soběhrdy • ročník 7 • číslo 1 • leden 2015

Úvodní slovo

Aneb starosti pana starosty

Začátek nového kalendářního roku je tradičně obdobím, kdy se jednak můžeme ohlédnout za sebe, jaký byl ten uplynulý rok a jednak podívat před sebe, jaký bychom si přáli mít ten nový. Dovolím si teď ohlédnout za sebe za celou obec a troufnu si říct, že ten uplynulý rok byl dobrý. Na úrovni jednotlivců to samozřejmě můžeme každý vidět jinak, ale z pohledu obce jako celku, je třeba zodpovědně říci, že to byl prima rok. Nestalo se nám v obci nic výrazně špatného. I když jsme si tak trochu zvykli považovat to za samozřejmost, tak to tak nemusí být vždy. Stačí se podívat pár desítek let zpátky nebo pár stovek kilometrů vedle a je třeba si říci, že se nám tady žije dobře. Dokonce myslím, že se podařilo v minulém roce udělat řadu věcí, které k dobrému životu přispívají. My, co tady žijeme pořád, trpíme v tomto tak trochu provozní slepotou a některé postupné změny ani nevnímáme. Ale mám možnost se na obci setkávat s lidmi, kteří do Soběhrd a okolí zavítají po několika letech a často od nich slyším, jak se to tady změnilo. Tím ovšem nechci říct, že je to zásluha nás, pár lidí na obecním úřadě. To v žádném případě. Obec tvoří lidé. Těch jsou v našem případě už skoro čtyři stovky a každý, kdo udělal něco pro zvelebení místa, kde žije nebo se podílel na organizaci nějaké spolkové činnosti nebo prostě jen přispěl někomu jinému radou, pomocí a inspirací, je spolustrůjcem toho, že se nám tady dobře žije. A věřte tomu, že to tak je. Zkuste se zeptat třeba lidí, kteří se k nám stěhují. Je to celkem povzbuzující si poslechnout, že je něco fajn...

Ale ne, že by nemohlo být ještě lépe a že by nebylo dost věcí, které si ještě zaslouží nápravu nebo změnu. Já sám bych jich dokázal určitě vyjmenovat minimálně 50 a to patřím k těm spokojeným. A jsem si jist, že další stovky námětů by se našli mezi občany. Na všechny se letos určitě nedostane, ale pár věcí se zase jistě podaří zlepšit. Limitují nás samozřejmě jednak finanční prostředky (to u velkých investičních akcí), ale zejména čas a energie na provedení těch drobnějších změn.

Tím více si vážím lidí, kteří se bez ohledu na svůj čas a vlastní starosti, ujmou nějakého úkolu a sami se postarají o jeho realizaci. Nedá mi to, abych nezmínil v této chvíli skvělý příklad z konce loňského roku. Díky iniciativě i fyzické práci Jany Špidrové a manželů Justových se podařilo na obecním úřadě v Soběhrdech vytvořit zázemí pro maminky s menšími dětmi. Přesto, že sami mají jistě se svými dětmi dost práce. O výsledku jejich práce bude ještě dále zmínka v tomto čísle zpravodaje. Díky, Jano, Moniko a Aleši :-)

Preji Soběhrdům a ostatním obcím v roce 2015 ještě víc lidí, kteří se nebojí zapojit a vědí, že život a svět je takový, jaký si ho sami uděláme...

Pavel Bartík

Hernička [kúl:nička]

Milé děti a dospěláci ☺

rádi bychom Vám představili novou herničku [kúl:ničku], která je určená pro děti ze Soběhrd, Phova, Mezihoří, Žiňan a Žiňánek a jejich návštěvy. Tato hernička se nachází na obecním úřadě (nad hospodou U Železného dědka).

Primárně je určena pro děti předškolního věku, ale věřím, že na své si zde přijdou i starší děti. Kvůli bezpečnosti dětí je vstup povolen pouze v doprovodu rodičů.

Chtěli bychom, aby hernička sloužila také k pravidelnému setkávání rodičů s dětmi. Přeci jen, maminky mi dají za pravdu, je potřeba si tu rodičovskou dovolenou nějak zpříjemnit a podílet se o radosti a strasti s tím spojené ☺. Proto pozvete další děti a dospěláky, podělte se s ostatními o svou dovednost, znalost anebo moudrost. Naučte děti třeba malovat na sklo, zpívat karaoke, hrát na bonga nebo jen přijďte posedět a poklábosit. Třeba se u toho bude promítat pohádka a ochutnávat bábovka. To je jen a jen na nás rodičích a také na tom, co nám děti dovolí :-)

Do herničky si můžete zajít kdykoliv. Klíče je možné si vypůjčit na třech místech, u Moniky Just, Jany Špidrové nebo Vendy Bašťařové (tel. kontakty jsou uvedeny na stránkách).

Pokud by Vás cokoliv zajímalo, navštivte stránky herničky <http://hernicka0.webnode.cz/> nebo nás také najdete na Facebooku <https://www.facebook.com/kulnicka>. Na stránkách [kúl:ničky] či na FB profilu budete také informováni o konání různých akcí, a že jich máme v plánu opravdu

hodně, např. pravidelně hudební školičku, cvičení s Míšou, Opičiny skopičiny atd. ☺. Budeme rádi, když se k nám přidáte.

Pokud byste nám chtěli pomoci dovybavit herničku, budeme jen a jen rádi. Určitě děti ocení různé hračky, ale i třeba potřeby na kreslení, žíněnky na cvičení nebo např. hudební nástroje.

Děkujeme OÚ Soběhrdy za poskytnutou dotaci na nákup vybavení, poskytnutí prostor a zajištění provozu. Rovněž děkujeme rodičům za zapůjčení některých herních prvků.

Jana Špidrová

Co nového v odpadech v roce 2015

Starý nerudovský problém „Kam s ním?“ je stále aktuální. Dovolím si parafrázovat první větu Nerudovy povídky: „Byl čtenář už někdy na skládce komunálního odpadu?“ Pokud ano, tak předpokládám, že dojem z ní je asi podobný jako ten můj. Vždycky si říkám: „Kam asi tak spěje svět, který vytváří nová pohoří z odpadků?“

Ale dost filozofických úvah a pojďme do reality všedního dne. Počátkem letošního roku začalo desetileté období, které nakládání s odpady výrazně změnilo. Velký dosah těchto změn se dá zjednodušit tím, že po roce 2024 by se neměly už žádné odpady ukládat na skládky, ale výhradně spalovat ve spalovnách. To zní celkem logicky a ekologicky uvažující člověk se pod to v prvním okamžiku podepíše. Ovšem při bližším seznámení se s problematikou už to taková idyla není. Kde bude spalovna stát? V každé větší obci jistě ne... Jak se tam budou odpadky svážet? Popelářskými vozy jistě také ne... Kolik bude ten provoz stát? Levnější, než skládkování to jistě také nebude... A určitě by se dalo v úvahách pokračovat. Zatím je víceméně jasné pouze to, že ve Středočeském kraji bude spalovna pouze jedna. A zřejmě bude v Mělníku v areálu elektrárny společnosti ČEZ. Ani to však ještě není definitivně jisté a vše ostatní je v rukou odborníků, kteří na tom pracují. Je na to ještě relativně dost času. Měl jsem možnost seznámit se se stavem příprav v tuto chvíli a musím uznat, že velký kus práce už byl vykonán.

Ale pojďme ještě více do reality všedního dne, zpět domů, do Soběhrd. Co tato změna přinese pro každého z nás? Zatím se to dá také pouze odhadovat, ale dvě věci jsou již jisté:

1. Od roku 2015 jsme jako obec povinni zajistit pro občany:

a) **Možnost třídit bioodpad, aby nemusel být ukládán na skládky**

S tím nezbyvá, než souhlasit, protože vozit trávu a listí několik desítek kilometrů daleko, aby tam shnily, je nesmysl, za který by nás jistě naši předci nepochválili. Zvláště když žijeme na venkově. Rád bych Vás tímto požádal, abyste do popelnic na komunální odpad nedávali bioodpad. Jako nejlepší řešení doporučuji zřídit si na zahradě kompost nebo si pořídit kompostér a bioodpad likvidovat v něm. Nakonec ještě ušetříte, protože nebudete muset z různých obchodů vozit domů pytle zeminy a hnojiva a budete si je vyrábět sami. Pro ty z vás, kteří z nějakého důvodu nemohou nebo nechtějí mít kompost na zahradě, je v Soběhrdech u spodní čistírny odpadních vod k dispozici vyhrazený prostor, kam je možné kdykoliv bioodpad odvézt. Toto funguje již několik let, takže nejde o žádnou

novinku. Ty za vás, co již tuto možnost využívají, bych ještě rád požádal, aby pokud vozí bioodpad v pytlích, z nich na místě vždy bioodpad vysypali. Když ho tam necháme v pytlí a další lidé je zasypou, tak to trochu celé ztrácí smysl, protože igelitové pytle se budou rozpadat desítky let.

b) **Možnost třídit kovový odpad, aby nemusel být ukládán na skládky**
S tím také nezbyvá, než souhlasit. Kovový odpad, i když se jedná o věci, které už dosloužily, má svou cenu. Už ne takovou, jako když před několika staletími bylo možné v závěti najít kromě předání gruntu také zmínku o železných motyce a kladivu:-) ale svou cenu železo stále má. Minimálně tu, za níž jej vykupují sběrný odpad. Pokud tedy doma máte železný odpad a chcete se ho zbavit, tak jej směřujte do výkupu odpadu buď v Benešově, nebo v Čerčanech. Pokud nemůžete odpad do výkupu odvézt sami, tak jej nechte doma a odložte je před vrata při pravidelných „Železných nedělích“ v každé obci. Zbavíte se jich tak a ještě elegantně přispějete místním spolkům, které je organizují.

2. Pro rok 2015 se nám podařilo se svozovou firmou dojednat stejnou cenu, takže cena za svoz odpadu se pro rok 2015 nezvyšší. Určitě je ale třeba počítat s tím, že v dalších letech se bude cena zvyšovat už proto, že se zvýší poplatky za ukládání komunálního odpadu na skládky. Budeme se jako obec snažit učinit nějaká opatření proti tomuto trendu, ale popravdě řečeno základy nedokážeme.

Jediné, co může každý z nás dělat a co má smysl, je snažit se co nejvíce odpadu vytrídít a do černé popelnice na komunální odpad odkládat pouze nezbytné minimum. Zatím v Soběhrdech třídíme tak nějak průměrně. Patříme opravdu mezi průměrné obce Středočeského kraje s tím, že občané v obcích, které jsou na špicích, dokáží vytrídít zhruba 80% veškerého odpadu. Prostor pro zlepšení tedy máme. V loňském roce jsme třídění sledovali opravdu bedlivě, protože jsme slíbili, že pokud se bude v našich obcích více třídít, tak snížíme poplatky za komunální odpad. Bohužel se vytrídilo ještě o něco méně, než v roce 2013, takže poplatky zůstanou na úrovni roku 2014.

A tímto směrem by se mělo i nadále ubírat naše společné snažení. My jako obec se budeme snažit zajistit, aby nikdo z občanů nemusel s tříděným odpadem daleko chodit a aby bylo v kontejnerech vždy místo. A my jako občané se musíme snažit, abychom uměli co nejvíce odpadu vytrídít. Umím si představit, že když se nám to podaří, tak budou za pár let před našimi vraty stát malíčké popelnice a vyvážet je budeme jen jednou za měsíc. Ovšem cesta je k tomu ještě dlouhá.

Pavel Bartík

Husův pomník v Soběhrdech

Pomník je důležitou Soběhrdskou památkou. Jedná se o dílo významného českého sochaře Vladimíra J. Astla, †1960, žák S. Suchardy, L. Šalouna a J. V. Myslbeka.

Z Kovářovy kroniky: V r. 1914 věnovala obec Petroupimská 10K na birmování kat. dítek, musela věnovat i Soběhrdům 10K, kteréžto byly použity na vybudování mohyly před kostelem na 500leté výročí upálení mistra Jana Husa. Při slavnosti 6. července 1915 byla oslava, která se zúčastnilo mnoho lidí i z řad katolíků, promluvil na ni farář Šebesta.

Z Šebestovy kroniky: Neděle 4. července byla vzpomínka a příprava na 6. červenec v úterý. To byl hlavní den, ač všední - přece svedl přes 400 lidí sem a nikdy nebyl chrám tak přeplněn. Rozšířeno slavnostní číslo Husova odkazu (jednalo se o časopis), poctivá práce redaktora Šlechty.

Je velice zajímavé a bylo to jistě také Božím řízením, že ve stejný den, kdy se konaly bohoslužby v Božím chrámu Evangelické reformované církve v Soběhrdech spojené s odhalením památníku mistru Janu Husovi, vystoupil v daleké Ženevě jiný příslušník Evangelické reformované církve s řečí, kterou také věnoval památce mistra Jana Husa. Tímto člověkem nebyl nikde jiný, než řádný profesor University Karlovy Praze, poslanec Říšské rady ze Českou stranu pokrokovou a pozdější prvý prezident ČSR PhDr. T. G. Masaryk.

Masaryk mj. řekl: Oslavujeme dnes mučedníka, ale chceme, aby už nebylo mučedníků.. Ideál humanity – toť život, ne smrt. Jsme ještě velmi vzdáleni tohoto ideálu. Ale v budoucnu nebude již nutno vykupovati svobody života a práce smrtí. Smrt ustoupí životu. Tato naděje, ten úkol – to je dědictví české reformace. ...

Oslavy mučedníka roku 1915 se tak staly začátkem nelehké cesty ke vzniku samostatné ČSR, ale i k sjednocení dvou reformovaných církví v nynější Českobratrskou církev evangelickou.

Údaje spojené s památníkem: balvan z Horních Požár o rozměru 110x100x33 cm stál 29,04Kč. Dva dni práce na urovnání plochy pod desku stály dalších 12 korun, pamětní deska stála 100 korun. Peníze na vybudování mohyly byly získávány především sbírkami. pro mohyly Husovy 400 korun, dar od konfirmandů 5,-K, sbírka o slavnosti Husově 16,84 K

Z myšlenek mistra Jana Husa: Z vězení v Kostnici, kde z hrozných podmínek na smrt onemocněl, napsal mj. tato slova: Lépe jest dobře zemřít, nežli zle žítu býti. (...) Kdo smrti se bojí, ztrácí radosti života. Nade vším vítězí pravda. Tato slova nejsou fanatismem, ale hlubokým nahlédnutím do podstaty života. Že totiž kvalita života je vyšší než jeho kvantita. Kvantita za každou cenu. V tomto smyslu může v dnešní době Hus jako člověk víry inspirovat a oslovovat. Ne jako člověk, který rozděljuje národ, jak tomu snad bylo na počátku dvacátého století, ale jako svědek víry a svědek naplněného života. A svědek toho, že strach z všemocné moci lze překonat a zvítězit nad ním.

Modlitba mistra Jana Husa: Ó nejsladší Kriste, táhni nás slabě za sebou, poněvadž když ty nás nepotáhneš, nemůžeme tě následovat. Dej statečného ducha, aby byl pohotový, a je-li tělo mdlé, ať předchází, prostředkuje i následuje tvá milost, protože bez tebe nemůžeme nic činit, a dokonce ne pro tebe jít na ukrutnou smrt. Dej ducha odhodlaného, srdce nebojácné, víru pravou, naději pevnou a lásku dokonalou, abychom ze tebe nasadili nejtrpělivěji a s radostí svůj život.

Petr Turecký

HUSOVSKÉ SLAVNOSTI 2015

Evangelický sbor v Soběhrdech a obec Soběhrdy zve srdečně na oslavy šestistého výročí upálení Mistra Jana Husa 6/7. 2015.

Plánujeme setkání před obnoveným pomníkem a tento program:

- Slavnostní bohoslužby
- Slavnostní proslov u pomníku Jana Husa
 - Vranovanka
- Přednáška v kostele s historikem
 - Soubor historického šermu
 - Divadlo
- Koncert vážné hudby

Služba, která vám odlehčí

Přicházíme s dalším článkem z řady informativních příspěvků, kterými vám chceme pomoci v komplikované rodinné situaci. Naše informace se tentokrát budou týkat odlehčovací služby terénní, kterou poskytuje obecně prospěšná společnost TRÍ.

Téměř každý se v životě ocitne v situaci, kdy musí pečovat o člena rodiny, který se kvůli závažné nemoci či snížené soběstačnosti v důsledku vysokého věku nemůže sám o sebe postarat. Většina pečujících je tak postavena před problémy, které mnohdy zásadně ovlivňují jejich vlastní existenci. Může to být výkon zaměstnání nezbytný k zajištění existence vlastní i pečovaného, nebo vyčerpání, které je s péčí o nesoběstačnou osobu nevyhnutelně spojeno.

V takových situacích je možné využít právě odlehčovací služby terénní. O co se konkrétně jedná? Zkušené a léty prověřené pracovnice služby dojíždí do rodiny a pomáhají pečovat o člověka, který péči sám nezvládne, a jeho nejbližší přítom musí být v práci či jen potřebují načerpat sílu do další péče.

Paní Mrkáčková již tři roky pečuje o svou maminku, která byla ochromena mozkovou příhodou. I přes to, že se její stav pomalu zlepšuje, není schopna se o sebe postarat sama. Maminka s dcerou se mají velmi rády. „Péče o maminku je pro mne samozřejmostí. Musela jsem ale také chodit do práce, i když jen dopoledne, tři dny v týdnu. V tu dobu k nám jezdily pracovnice terénní odlehčovací služby. Moc mi pomohly a pomáhají doposud. Do práce již nechodím, ale sama bych péči vždy nezvládla,“ říká paní Mrkáčková.

To je jeden z mnoha příběhů lidí, kteří službu využívají a jsou díky ní schopni se s láskou postarat o své blízké, kteří každodenní péči a přítomnost pečujících osoby potřebují.

Jak jsme již uvedli na začátku, poskytovatelem takové služby je obecně prospěšná společnost TRÍ, o.p.s. Veškeré důležité informace o této službě naleznete na webových stránkách www.hospic-cercany.cz nebo u vedoucí sociálních služeb na telefonním čísle 731 480 350 či emailové adrese tumova@centrum-cercany.cz

Výstavba skupinového vodovodu Benešov – Sedlčany

V letošním roce dojde na území naší obce k poměrně významné stavební činnosti. Po několika letech příprav a po obdržení dotace z prostředků EU zahájí investor Zájmové sdružení obcí Přívaděč Javorník – Benešov výstavbu nového vodovodu, který nahradí stávající přívaděč vody z vodní nádrže Želivka pro město Benešov a další obce a který také více jak 40 let již prochází naším územím a je již ve špatném technickém stavu.

Technicky se jedná o nový dostatečně kapacitní vodovodní přívaděč (o průměru potrubí 500mm) z odběrné štolky Javorník až do vodojemu Šiberna v Benešově a dalších objektů pro akumulaci a čerpací stanici. Z Benešova je pak budována „odbočka“, která bude zásobovat vodou město Sedlčany. Vodovod prochází přes obce Čtyřkoly, Lštění, Čerčany, Mrač, Žiňánky a Benešov. První část přívaděče začíná ve štolce Javorník a končí v novém vodojemu v Podmrači, druhá část začíná v čerpací stanici v Podmrači a končí ve vodojemu Šiberna. Stávající čerpací stanice v Podmrači bude osazena novou sestavou kapacitnějších čerpadel. Nový vodojem „Podmrači II“ je situována západně od Podmrači (naproti stávající čerpací stanici – na poli přes silnici III/1092, která spojuje Soběhrdy a Čerčany. Akumulační prostor pro vodojem je navržen jako dvě stejné nádrže vnitřních rozměrů 26,0 x 26,0 m s výškou hladiny 4,1 m. Objem je projektován na 2x 2500 metrů krychlových. Následně po výstavbě armaturního prostoru vodojemu budou probíhat práce na technologickém

zařízení a elektroinstalace. Celý areál vodojemu bude oplocen. Součástí stavby je příjezdová cesta k vodojemu.

Stavební aktivity se tedy odehrají v žiňanském katastru - zejména na polích a v lesích v okolí Žiňan a Žiňánek. Ve většině úseků nový vodovod přibližně kopíruje trasu vodovodu stávajícího. Podle harmonogramu prací lze očekávat zahájení v nejbližších dnech. Nejdříve budou zahájeny práce na nově budovaném vodojemu Podmračí II, takže lze očekávat zvýšený pohyb mechanizace a nákladní techniky na komunikaci III/1092. Pod zmiňovanou komunikací III/1092 jsou plánovány protlaky, které bude dodavatel provádět na přelomu ledna a února, komunikace uzavřena nebude.

Celkově by dílo včetně vodojemu mělo být dokončeno do konce října letošního roku. Je tedy potřeba počítat se zvýšeným pohybem stavební mechanizace v celém prostoru stavby. V průběhu těchto prací dojde také k úplnému uzavření úseku čerčanské silnice u Mrače, kde bude budováno mimo vodovodního řádu také propojení vodojemu a čerpací stanice. Uzavírka komunikace neproběhne pravděpodobně dříve než v měsíci květnu letošního roku, předpokládaná doba uzavírky bude cca 1 měsíc. Termíny uvádíme pouze orientačně, v daném území je skalnaté podloží, což může zkomplikovat výstavbu. Přesný termín bude včas zveřejněn.

Trasa vodovodu vede přes pozemky obce a také soukromé pozemky. Investor s dotčenými majiteli uzavřel příslušné smlouvy o věcných břemenech s tímto souvisejících, kde se zavázal k rozsahu zábor pozemku a jeho uvedení do původního stavu po dokončení prací. Pouze jeden majitel pozemků odmítl dohodu a tak vodovod na své trase bude různé přeskakovat čerčanskou silnici a v terénu se vlnit jako had, aby se pozemkům tohoto majitele vyhnul. Za obec Soběhrdy mohou říct, že vedeme aktivní dialog s investorem i stavební firmou tak, aby tyto práce v maximální možné míře neomezovali naše životní prostředí a podmínky a také aby po realizaci byly dotčené pozemky obce a obsluhuje obecní komunikace uvedeny do původního stavu.

Jan Šíma

Blahopřejeme

- 3.3. Melanie Školníková, Soběhrdy 75 let
28.3. František Vosický, Soběhrdy 70 let

Jak jsem potkal Naději pro čtyři packy

V jedné osadě se nám přemnožily kočky. Ti pragmatičtější z vás si teď možná řeknou: No a co? Ale tak snadné to zase není. Je to živý tvor jako každý jiný a nechat ho zahynout hladu a zimou, to není jen tak. Ale co s nimi? Naštěstí existují lidé, kteří nelitují vlastních prostředků, spousta času a práce, aby se o ně postarali. Nám se podařilo najít občanské sdružení Naděje pro čtyři packy ve Čtyřkolech. Jejich zástupkyně p. Jägerová musí mít jistě v kočičích a psích očích nad hlavou svatozář. Nejen, že se sdružení o zvířátka skvěle stará, ale ještě navíc to dělají tak, aby to mělo hlavu a patu. Přijmou je většinou v nepěkném stavu, vyléčí je, vykrmí a pěkně „navoněné“ předávají budoucím majitelům. Nám moc pomohli vyřešit drobný problém. Pokud chcete na oplátku pomoci i vy jim nebo pokud chcete zdravého pejska nebo kočičku, tak na webových stránkách sdružení www.nadeje-pro-tyri-packy.estranky.cz/ najdete návod.

Pavel Bartík

Mezihořské setkání s Indií aneb Po stopách Šer Chána – Indie 2014

Koncem listopadu se v Kulturním domě v Mezihoří uskutečnila přednáška fotografa a cestovatele Martina Procházky, která se vztahovala k jeho cestě do Indie do přírodních parků, kde fotografoval tygry ve volné přírodě, v jejich téměř přirozeném prostředí. Fotografie tygra si jistě každý z nás dokáže najít na internetu. Ale komentář přímého účastníka k tomu, jak to na místě chodí a jak taková cesta probíhá, ten jen tak člověk nedostane. A vidět k tomu ještě nadšení a vášně člověka, který si plní své cestovatelské sny a žije se tím, co ho opravdu baví, to je k nezaplacení. Pro mě osobně to byl jeden z nejhezčích loňských zážitků.

Martin Procházka se celý život zabývá fotografováním. Pracovně toho, co si od něho zákazníci objednají a soukromě především zvířata na svých toulkách po světě. Informace o jeho tvorbě i cestách můžete najít na www.prochphoto.com.

Rád bych Martinovi, který žije v Čerčanech, ale u nás má spoustu kamarádů i kus rodiny, moc poděkoval za skvělý zážitek a těším se, že po další cestě se snad v Mezihoří zase uvidíme. A především držím palce, ať má dobré světlo a štěstí na skvělé momentky, které se naplánovat nedají...

Pavel Bartík

Požádali jsme ještě Martina o stručný komentář:

Cestování mi dalo rozhled, díky němuž jsem si začal pokládat, jak řekl F.Alan Wolf, velké otázky. Je jedna věc, na kterou přijde, že my tady si žijeme nad poměry dobře, a ani si toho nevážíme. Pravdou je, že hmotné statky ne vždy člověku přinesou to kýžené štěstí. Mnohdy jsem potkal chudé lidi v Africe či v Indii mnohem šťastnější, přátelštější a upřímnější, nežli lidi v našich bohatých krajích. Díky přednáškám tak mohu alespoň částečně ukázat, že štěstí tkví mnohdy v něčem jiném, než v naší hektické

době a honbou za majetkem. Vše by mělo být v rovnováze. Přeji Vám všem příjemnou cestu za sny a budu se těšit na příští setkání. Děkuji.

Páta líznická výprava tentokrátě párou pod párou

Dne 25. dubna 2015

Jízda malou parní lokomotivou 203.902-BéeSka,
do Benešova a zpět s možnou prohlídkou
pivovaru Ferdinand a jeho sladovny

Sraz v 9:00 na smíchovském nádraží, I. nástupiště

Řazení vlaku: Barový vůz "PIVÁK" se dvěma
druhy piva, historický osobní vůz "RYBÁK"
s dalšími třemi druhy piva. Návrat na "Smícháč"
je předpokládán mezi 18 a 19 hodinou.

Jízdenky jsou slosovateľné, výherce může
zpáteční jízdu strávit na lokomotivě.

Nástup je možný pouze s platnou jízdenkou.

Jízdenky lze zakoupit u vrchního lízníka

Kuldy lízníci@líznicí.cz,

u prvního řádného lízníka, lízníka rady

lízníků Martina Fresla, alias Fido

tel. 723 120 057, fremar@volny.cz

nebo u černokněžníka Zababy

Lukáše Kouby tel.: 732 283 493

Cena jízdenky 280 Kč

Vzpomínáme...před 100 lety

V tomto díle se podíváme zpět do roku 1914. Nejprve v širším pohledu na vývoj válečné situace a pak také do zaznamenaných vzpomínek našich mužů, kteří v roce 1914 narukovali.

V německém generálním štábu počítali od počátku s vedením války na dvě strany, proti Francii a Rusku. Pro tento případ měli vypracován plán bleskové války (Schlieffenův plán), který předpokládal pomalou mobilizaci v Rusku. Za tu dobu mělo Německo rychlým manévrem pět armád vniknout do Francie, obklíčit její vojska v severovýchodní části země a zničit je.

Potom chtěli němečtí generálové rychle přesunout jádro svých sil na východ a porazit Rusko. Německo nerespektovalo neutralitu

Lucemburska a Belgie, ale podřídlilo všechno rychlému vojenskému úspěchu. Západní fronta se tak od samého počátku války stala rozhodujícím bojištěm. Francouzským vojskům se však podařilo z kleští včas ustoupit a kladla také nečekaně tuhý odpor, především na linii mezi Sedanem a Verdunem. V polovině září se tam po strategicky významné bitvě na řece Marne zastavila a obě strany se marně pokoušely o průlom. Německý útok na západě se změnil v zákopovou válku a plán bleskové války dostal první vážnou trhlinu.

Druhá trhlina se objevila na východní frontě: Rusko zaútočilo dříve, než se čekalo. Jakmile ruská vojska dokončila mobilizaci, zaútočila proti Východnímu Prusku, porazila slabá německá vojska u Gumbinnene (Gusevu) a postupovala k Baltskému moři. V kritické situaci východní fronty jmenoval německý císař přesunul pět divízi ze západní fronty na východ. Němcům se podařilo po vítězné bitvě u Tannenbergu (23.–31. srpna) zatlačit ruská vojska zpět a vytlačit je z celého východního Pruska. Přes tento úspěch bylo jasné, že původní německý plán bleskové války se už nepodaří uskutečnit.

I na rakousko-uherském úseku východní fronty, na haličské frontě, postupovala zpočátku ruská vojska velmi rychle a v listopadu 1914 pronikla za Karpaty na území východního Slovenska. V Karpatech probíhaly boje během celé zimy až do května 1915. V této souvislosti pronikla ruská vojska na území Slovenska a obsadila východoslovenská města Bardejov, Svidník, Stropkov, Medzilaborce, Sninu a Humenné. Část slovenské inteligence tehdy počítala s osvobozením Slovenska Rusy a připravovala vznik česko-slovenského státu. Z českých zemí v prosinci emigroval Tomáš Garrigue Masaryk. Až v souvislosti s německým protiútokem se podařilo i Rakousko-Uhersku zatlačit ruskou armádu za Karpaty a od konce roku 1914 i na východní frontě přešla válka na určitý čas do zákopů.

Na srbské frontě mělo zpočátku iniciativu Rakousko-Uhersko. Po neúspěchu první ofenzivy zaútočila rakousko-uherská vojska proti Srbsku opět v září 1914 a 2. prosince se jim podařilo dobýt Bělehrad, ale již druhého dne zahájila srbská vojska rozhodný protiútok a útočnicka vytlačila za srbské hranice. Bilance prvních měsíců války byla pro ústřední mocnosti nepříznivá zejména proto, že se jim nepodařilo realizovat jejich strategické plány a musely bojovat současně na všech frontách.

Neúspěch Rakouska-Uherska v srbské ofenzivě zaznamenávají také vzpomínky některých našich spoluobčanů, vojáků, kteří se z války šťastně vrátili domů. Na rok 1914 - rok, kdy odešli do války a poprvé se setkali s jejími hrůzami vzpomínají takto:

Tak například Stanislav Zoubek, nar. 27. XI. 1890 v Žiňánkách čp. 1. jedenáctý z 15 dětí, nastoupil 7. října 1913 vojenskou službu u 102. pěš. pluku na Újezdě v Praze.

Při pochodu do Mílovic na střelnici, v Brandýse, přišel telegram, že František Ferdinand d'Este s chotí stali se obětí atentátu v Sarajevě. Potom dostal Stanislav Zoubek zřetelnou dovolenou, ale již 26. července 1914 byla mobilisace a on musel nastoupit k pluku, kde konal strážní službu na Vilsonově nádraží. Dne 1. srpna t. r. odjel se svým plukem do Benešova, potom přes Tábor, Třeboň, Vídeň, Bratislavu, Pěšť, Pětikostelí do Župane v Slavonii, kde vojáci vystoupili. Odtud pěšky, potom převezení přes Sávu, odešli do Bosny na Březovo Pole, Bělinu k řece Drině. Dne 11. srpna 1914 za hukotu děl byli převáženi na pontonech přes Drinu. Tak počala první ofenziva 8. armádního sboru, která se nezdařila. Stanislav Zoubek byl bodnut do nohy a 17. srpna střelen do úst. Byly mu vyraženy zuby z levé horní čelisti a rozbita tvář. Potom byl odvezen do nemocnice v Petrinji v Chorvatsku.

Již 23. září 1914 byl opět u pluku a koncem října zúčastnil se III. Ofenzivy přes Sávu u Mitrovice a bitev u Nočaje, u řeky Kolumbary a u města Ubu. Dne 21. listopadu 1914 byl Stanislav Zoubek v Sazarově v zasněženém kopcovitém kraji zajat se šesti kamarády. Vysvobozen z lidských jatek, byl s ostatními zajatci poslán přes Arandělovec a Kragujevac do Niše. Město bylo již přeplněno zajatci, neboť denně docházelo tam přes tisíc zajatců. V zasněžené krajině zajatci přespávali pod širým nebem. Stravování jich bylo nemožné. Asi s 50 soudruhy odjel St. Zoubek na železniční práci na bulharskou hranici na řeku Timok a město Boljevac.

Josef Přeučil ze Žiňánek (ruský legionář), vypravuje svoje paměti ze světové války následovně: „dne 4. října 1914 byl jsem odveden v hotelu na Knížecí v Benešově k 28. pluku. Ke zmíněnému pluku nastoupil jsem 26. října 1914 do Písku, kde řádila toho času ve vojenské posádce úplavice. Z nařízení vojenského velitelství byl celý pluk přestěhován do Lince v Horních Rakousích do dělostřeleckých kasáren. Tam také jsem se sešel s Janem Zoubkem, s kterým jsem byl odveden v Benešově (pozn. Jan Zoubek ze Žiňánek byl v roce 1914 též zajat a ze zajetí se nevrátil a zahynul neznámo kde a kdy). Z Lince jsem odjel s transportem do Plzně, kde jsem byl zařazen k první kompanii sedmého pěšího pluku. Po výcviku, který však netrval dlouho, byl jsem zařazen do třetího maršbatalionu. A tak již 8. prosince 1914 objevil jsem se v Žiňánkách, ovšem na černo

v šedivé polní uniformě. 14. prosince 1914 odjžděli jsme z Plzně přes Tyroly na Srbsko do Rakouských Nitrovic zachránit rakouskou armádu operující v Srbsku. Přijeli jsme ovšem pozdě, protože snad již nebyl v Srbsku ani jediný rakouský voják, leda jako zajatec.“

Karel Topol ze Žiňan č. 1 (italský legionář, nar. 30.8.1889, narukoval k základním výcviku u pěšího pluku č. 102 dne 7. října 1910. Potom sloužil v Praze. Domů odešel z vojny jako desátník). Do války narukoval 28. července 1914 k témuž pluku, který byl poslán na srbskou frontu. Dne 19. srpna byl srbským vojskem zajat. V srbském zajetí byl do 10. list. 1915 a vedlo se mu dobře. Byl prvním zajatcem rakouským v Srbsku, který dostal za měsíc po svém zajetí peníze od manželky. Peníze dostával prostřednictvím Pražské úvěrní banky, která měla v Srbsku cukrovar a pivovar. K jiným zajatcům posílala jeho paní peníze touze cestou.

Vzpomínky na světovou válku pana Karla Boháče jsou zachyceny také v kronice Soběhrd. Jmenovaný vypravuje tyto příhody a zkušenosti ze světové války: „nastoupil jsem službu vojenskou dne 11. října 1911 u pěšího pluku č. 102 v Praze. Právě vypukla světová válka, když jsem dokončil presenční službu vojenskou. Místo, abych jel domů, odjžděl jsem s plukem na srbské bojiště. Při první ofenzivě byl pluk převážen přes Drinu z Bosny proti Bělině. Pluk zaujal posici a poněvadž důstojníci byli nezkušení, byli překvapeni srbskou stráží. V boji, který se rozvinul, v kukuřičném poli, bojoval 3. prapor se 4. praporem proti sobě s velkými ztrátami. Srbové změnili taktiku. Stáhli armádu od Bělehradu, nechali rakouská vojska dojíti na srbskou střelnici. Po nenadálém výpadu jsou rakouské pluky na hlavu poraženy. Jako svobodník konal jsem službu samaritánskou. Před první porážkou rakouského vojska jsem onemocněl a utekl jsem do Brčky. Poražené pluky byly opět soustředěny a pluk 102 zaujímá ležení kolem přístavu Rače, kde Drina se vlévá do Sávy, kde jest dobře vidět z Bosny přes Sávu do Slavonie a do Srbska. U Rače jest pluk hnán po druhé přes řeku Drinu a dne 8. září 1914 po kruté bitvě ustupuje zpět. Když dne 9. září blíž břehu viděl velitel pluku podplukovník Mikrdle, že velitel brigády generál Daniel převáží se na druhý břeh do Bosny, zvolal: „Hoši od 102. pluku zachraňte se!“ Vojáci vrhli se na mosty, přechody a pontony. Ty byly srbskými střelami rozbity. Byla přehozena lana, po nich vojáci přecházeli. Od 11. pěšího pluku se vzali za ruce, že řeku přebrodí. Spousta vojáků plavala, ale třebas v malé, ale za to dravé říčce Drině na půdě slovanské pro dvouhlahvého orla rakouského se hodně českých vojáků utopilo. Vojsko českých pluků bylo stále hnáno proti nepříteli a v týle zálohami Maďarů drženo proti Srbům. Po tomto masakru, když vojáci byli promočeni a beze zbraně, dostavila se v noci chladna. Mnoho vojáků onemocnělo a kdo na živu zůstal, zachvácen byl úplavicí.

Z této první doby utrpení a bojů povstala a vžila se mezi českým vojskem tato píseň:

1. Přišlo léto, bude vojna, budem rukovat, na hranici srbské říše, krev svou prolévat
2. Nespatří mne víc, moje drahá líc, nebudem se při měsíčku milovati víc.
3. Tam za Drinou, na pahorku bitva začíná, tam na mnohého vojína, jistá smrt čeká.
4. V předu Srbové, ze strany komité, my uprostřed na vše strany prudce střelíme.
5. Hned při první krátké bitvě jdeme ku předu, Srbové před námi tráví nám vodu*.
6. Ač hladoví jsme, na nic nedáme, jenom na svoji drahou vlast vzpomínáme.

(*Otrava vody se nám ani v jednom případě nevyskytla).

Po odpočinku byl pluk převezen přes Slavonii do Mitrovic, poblíž Černé Bány. Postupovalo se směrem na Valievo, Kragujevac. Po bojích byla vojska rakouská opět poražena. Část ustupovala do Bosny a část s naším plukem směrem k Bělehradu. Dne 12. prosince 1914 prošli jsme Bělehrad přes Sávu do Zemuni. Asi 12 km od Zemuni se pluk opět soustředil. Důstojníci přišli až za 3 dny.“

K údajům z minulého článku doplňuji dva nově zjištěné údaje – v roce 1914 narukovali také další 2 rodáci z našich obcí – Vojtěch Kuchta ze Phova (nar. r. 1887, příslušník 28. Domobraneckého pěšího pluku). Padl dne 25. 9. 1914 u obce Uzveč v Srbsku, kde byl též pohřben. Druhým pak byl František Jukl z Mezihoří (nar. 1886, voják 4. horského pěšího pluku), který zemřel 2. 10. 1914 v epidemické nemocnici kdesi v Srbsku. Dále opravuji jednu chybu - do zajetí padl v roce 1914 Václav Vnouček ze Phova č. 1 (nar. 1893), který narukoval v témž roce. Dle zjištěných údajů pak tento phovský rodák zemřel v srbském zajetí dne 14. 12. 1914 u srbské obce Junkovác.

Pokračování příště...

Jan Šíma

ZPRAVODAJ OBCE SOBĚHRDY

Čtvrtletník Obce Soběhrdy • Ročník 7 • Náklad: 200 výtisků • Vydavatel: Obecní úřad Soběhrdy
Odpovědný redaktor: Pavel Bartík • Redakce: Václava Baštářová, Jan Šíma • Registrace: MK ČR E 18629
Vydavatel: Obecní úřad Soběhrdy, 256 01 Soběhrdy 60 • telefon/fax: 317 795 639
e-mail: obec@sobehrdy.cz • Toto číslo vyšlo 23. 1. 2015